

Oba systémy jsou založeny na tradici, která má své kořeny v Rakousko-Uhersku, jelikož až do roku 1918 byly součástí tohoto nadstátního celku a byly podrobovány jednotné vůli panovníka také v sociálněprávní oblasti. Nespornou spojitostí je geografický vztah obou států, který zapříčiňuje jejich vzájemné ovlivňování. Způsoby úpravy práva sociálního zabezpečení v právních předpisech jsou rozdílně pojaty v obou státech. V České republice jsou upraveny všechny druhy pojištěnců v jednom zákonném předpise, zatímco v Rakousku má každý druh pojištěnců svůj vlastní zákon. Oba srovnávané systémy zdravotního pojištění jsou svou formou veřejnými zákonnými zdravotními pojištěními. Český systém VZP je charakteristickým příkladem systému postkomunistického státu, naproti tomu rakouský systém je příkladem sociálního státu korporačně konzervativního. Pro oba systémy je příznačný systém přerozdělování, který vykazuje odlišnosti v rakouském systému, protože navíc používá přerozdělování v oblasti nemocniční péče. Srovnávané systémy veřejných zdravotních pojištění mají společné etické principy, které ale v Rakousku dostávají více prostoru přímo na úrovni zákonných předpisů. Tento fakt vytváří v Rakousku rámec pro veřejné zdravotnictví, které je zaměřeno více na pacienta a jeho autonomii. Přístup rakouského systému VZP k pacientovi je rozdílný než v České republice. Pacient má právo přímého aktivního zapojení v rámci něj. Má také větší možnost účasti na své vlastní léčbě. Velkým rozdílem v obou systémech VZP je ústavní úprava sociálních práv. V České republice jsou zakotvena přímo v ústavněprávních předpisech, ačkoliv v Rakousku takto upravena nejsou. Rakouský systém navzdory tomuto faktu propůjčuje rovněž ochranu četným sociálním právům prostřednictvím Ústavního soudu Rakouska. Oblastí VZP vhodnou ke komparaci je také výčet a definice sociálních událostí v rámci VZP obou států. V Rakousku jsou rozlišovány dvě sociální události- nemoc a oslabení. Naproti tomu český systém VZP používá pouze pojem nemoc. Systém VZP v Rakousku zahrnuje také nemocenský příspěvek, příspěvek v mateřství a příspěvek na péči dítěte. Systém VZP v České republice je pojato rozdílně. Nemocenský příspěvek a příspěvek v mateřství je pobírán v rámci nemocenského pojištění. Rodičovský příspěvek je pobírán v rámci státní sociální podpory. V obou systémech VZP je uplatňován princip věcného plnění při poskytování zdravotní péče smluvním poskytovatelem zdravotní pojišťovny. Pro oba systémy je charakteristický trilaterální vztah pojištěnců, zdravotních pojišťoven a poskytovatele zdravotní péče. Vhodnou komparační oblastí je také spoluúčasť pojištěnců v systému VZP, která činí v Rakousku 25% a v České

republice jen 7,5%. Oba systémy VZP jsou vyspělé a dávají značnou část svých prostředků na preventivní péči pro zlepšení zdraví populace a snížení vydajů. Zdravotní pojišťovny obou systémů jsou právníckými osobami. Postavení cizince a možnosti vstupu do systému VZP jsou rozdílně pojaty v obou státech. Rakousko nerozlišuje pojištěnce dle státní příslušnosti. Česká republika váže vstup do systému VZP na trvalý pobyt cizince a nebo na zaměstnání zaměstnance u zaměstnavatele, který má na území České republiky sídlo. Dalším rozdílem mezi oběma systémy je fakt, že české VZP také neumožňuje spolupojištění rodinných příslušníků cizince třetího státu, který se účastní VZP.